

Vetenskap och Folkbildning

Om vetenskap och pseudovetenskap

Leka vetenskap med Robert Hahn

Postat den oktober 4, 2010 av Jesper Jerkert

Robert Hahn, den [andetroende professorn](#) som utgivit flera böcker om hur den Helige Ande ställer sig i medicinska och andra frågor, har kommenterat debatten som uppstod efter VoF-företrädares [artikel](#) på DN debatt. Hahns [kommentar](#) går ut på att man inte kan lita på VoF. Varför inte? Jo, ingen av de undertecknande personerna från VoF har själva forskat inom KAM (komplementär och alternativ medicin). Kan man då lita på Hahn själv? Nja, en bra bit längre ned erkänner han:

Dels har jag aldrig bedrivit forskning om KAM och dels har jag har [sic] inte tid att läsa in mig på området.

Så någon anledning att lyssna på Hahn finns knappast, enligt hans eget kriterium. Och hans långa utredningar om vem som forskat inom vad faller därmed platt till marken.

Så vem ska man då lita på? Hahns första svar är att man ska lita på KAM-forskarna, alltså på dem som själva forskat inom alternativmedicin. Det är tyvärr inte rätt. Det enda hållbara svaret är att man ska lita på den *bästa forskningen* på området.

Det är två fel på Hahns svar (*KAM-forskarna*) jämfört med det korrekta svaret (*den bästa forskningen*). För det första koncentrerar sig Hahn på *person* (nämligen vilken forskare som säger vad), medan det enda hållbara är att koncentrera sig på *sak* (vilken forskning som finns och vad den säger, oavsett *vem* som återger forskningens resultat).

För det andra är Hahns kriterium fel eftersom det inte tar hänsyn till att det finns forskning av väldigt olika kvalitet inom KAM (och för den delen inom alla andra områden också). Alla som intresserat sig för forskning vet att man inte kan ta enstaka undersökningar och dra långtgående slutsatser från dem. Det kan finnas andra studier som undersökt samma sak och som pekar i någon annan riktning. Det enda hållbara är att skapa sin uppfattning utifrån all forskning. Och den enda rimliga strategin för att skapa en enhetlig bild när olika studier pekar i olika riktningar är att försöka väga samman dem under en kritisk granskning av deras metodkvalité. Det finns förstås en rikhaltig litteratur om hur man kan gå tillväga för den som är intresserad.

Mot slutet av sitt långa och förvirrade inlägg kommer Hahn överraskande fram till just detta:

*En annan möjlighet att komma till klarhet är att själv **gå igenom litteraturen** mycket noga. När jag söker på "akupuncture" på PubMed så omfattar listan 15,000 artiklar. När jag söker på "homeopathy" så dyker det upp 4,000 titlar. Läs några Abstracts själv så skall du se att du inte behöver leta länge för att finna vetenskapligt stöd för att både akupunktur och homeopati fungerar. Men att gå igenom all den här litteraturen och värdera resultaten är inget jobb för amatörer. Det kräver vana och dessutom kunskap om de sjukdomar och konventionella behandlingsmetoder som förekommer och oftast används som jämförelse.*

Precis så är det, och många sådana systematiska genomgångar av evidensen för och emot såväl konventionella som icke-konventionella behandlingsmetoder finns redan publicerade. Det är just sådana genomgångar som med stor säkerhet visar t.ex. att homeopati inte fungerar, trots att det naturligtvis finns studier som påstås visa motsatsen. Men i Hahns värld verkar det vara förbjudet för icke-KAM-forskare att ens *hänvisa* till forskning om KAM. I varje fall får vi i VoF inte göra det utan att ådra oss den helige Hahns vrede. (Hela Hahns inlägg verkar vila på det felaktiga antagandet att VoF:s företrädare skulle ha hävdat att de *själva personligen* forskat om KAM och då kommit fram till att man bör vara kritisk. Så är det förstås inte. Ingen av VoF:s undertecknare har hävdat att de själva forskat om KAM. De har bara hävdat att det finns massor av forskning om KAM och att denna sammantaget visar att man bör vara utomordentligt kritisk. Till exempel mot homeopati och antroposofisk medicin.)

Även om Hahn erkänner sig okunnig om KAM verkar han ändå känna till att det finns KAM-forskare som säger ungefär det som VoF:s företrädare säger, för han nämner Edzard Ernst, professor i alternativmedicin. Ernst är en av författarna till boken *Salvekvick och kvacksalveri*, i vilken en rad alternativmedicinska teorier och praktiker granskas kritiskt utifrån tillgänglig evidens. (Boken är populärvetenskaplig, men för den som vill läsa mer vetenskaplig text finns det en lång rad systematiska översikter som säger samma sak som boken.) Men här inträder en märklig rundgång i Hahns argumentationsmaskineri. Hahn kan nämligen inte avfärda Ernst med kriteriet om brist på KAM-forskningserfarenhet, eftersom Ernst förmodligen är [världens mest produktive forskare inom KAM](#). Istället kommer Hahn upp med följande:

Boken gavs ut på Leopard förlag, som publicerat de flesta av VoFs böcker. Förläggaren har även suttit i VoFs styrelse. Förordet skrevs av en medlem i VoF.

Här finns alltså ett specialkriterium: det går inte att lita på någon som har den minsta anknytning till VoF.

Amen.

Tillägg 2010-10-05: Hahn har på sin egen blogg kommenterat min bloggpost på följande sätt:

Något bemötande av huvudfrågan – det som gällde författarnas kompetens – kan jag inte se.

Påståendet är förbluffande. Som varje läskunnig människa kan se går hela min text ovan ut på att frågan om de undertecknandes personliga KAM-kompetens är irrelevant. Det spelar ingen roll vem som har forskat om vad. Det som spelar roll är vad den bästa forskningen säger.

Om Jesper ville ha med Ernst i min genomgång av DN-författarnas kompetens så borde Ernst ha varit med och signerat insändaren.

Nej tack, jag föredrar att låta forskningen tala för sig själv. Hahns metod för att bedöma folks kompetenser lämnar f.ö. en hel del att önska:

Jag slår lite på PubMed. Många tidskrifter är för små för att ge Abstracts, men så finner jag märkliga slutklämmor på flera systematiska reviews som skrivits med ett underlag på bara 2-3 studier (vad är det då för mening att alls göra en systematisk review?). Trots att flera arbeten visar att KAM är bättre än kontrollen så konkluderar han att det är utgör något bevis

med hänvisning till något subjektivt, såsom att kvaliteten inte nådde tillräckligt högt.

Kanske är det en överraskning för Hahn att man måste bedöma studiers kvalitet när man väger samman dem, men det är alltså så det går till, och som jag skrev i min huvudtext ovan finns det en rikhaltig litteratur om hur man kan gå tillväga för den händelse Hahn skulle vara intresserad av att sätta sig in i saken. Men han föredrar väl att "slå lite på PubMed".

Ytterligare ett fascinerande uttalande:

Jag som jobbat med medicinsk forskning i 30 år och på heltid i 20 år blir tillrättavisad om vad som är rätt och fel inom mitt ämnesområde av Jesper (...)

Plötsligt är KAM "mitt ämnesområde" för Hahn, men han har ju tidigare erkänt:

Dels har jag aldrig bedrivit forskning om KAM och dels har jag har [sic] inte tid att läsa in mig på området.

Hur ska han ha det? Sanningen är väl att det senare uttalandet är korrekt, dvs. Hahn kan inget om KAM. Han må vara ursäktad — det tar tid att sätta sig in i ett område. Själv har jag (om vi nu på Hahns vis ska envisas med att utreda personliga kompetenser) läst hundratals originalstudier, metaanalyser och översikter inom alternativmedicin, vilket tagit mig många hundra timmar. Bedömning av dylik litteratur råkar dessutom falla inom ramen för mitt avhandlingsarbete, och således inom min egen specialkompetens om jag någonsin haft någon. (Hahn kallar mig "musikforskare". Var får han allt ifrån? Den Helige Ande kanske.)

Men mina personliga kompetenser och specialiteter spelar egentligen ingen roll. Vad som spelar roll för bedömningen av KAM är vad den bästa forskningen om KAM säger. Robert Hahn är välkommen att diskutera denna forskning. Men jag råder honom att först läsa in sig på ämnet.

[ShareThis](#)

Det här inlägget postades i [Robert Hahn](#), [alternativmedicin](#). Bokmärk [permalänken](#).

Välj en av dessa tredjeparts-konton:

Eller ange din OpenId URL:

Ett svar till *Leka vetenskap med Robert Hahn*

Pingback: [Tweets that mention Leka vetenskap med Robert Hahn | Vetenskap och Folkbildning -- Topsy.com](#)

Vetenskap och Folkbildning

Drivs stolt med WordPress.